

Dosarul nr. 2ra-1261/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. E. Badan-Melnic)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N.Budăi, Iu. Cotruță, V. Mihailă)

## ÎNCHEIERE

27 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul  
judecătorii

Ala Cobăneanu  
Dumitru Mardari  
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Nicolae Daniliuc,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Nicolae Daniliuc împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen legal a plângerii din 29 ianuarie 2020, compensarea cheltuielilor suportate pentru restabilirea dreptului încălcat,

împotriva deciziei din 06 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Nicolae Daniliuc și a fost menținută hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 05 septembrie 2020, Nicolae Daniliuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției solicitând constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen legal a plângerii din 29 ianuarie 2020, încasarea din bugetul de stat al Republicii Moldova în beneficiul său a sumei de 645000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen legal a plângerii din 29 ianuarie 2020 și a sumei de 6000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în data de 29 ianuarie 2020 a depus o plângere judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, împotriva acțiunilor ilegale ale procurorului General al Republicii Moldova. Deși, plângerea a fost depusă în instanța de judecată la data de 29 ianuarie 2020, judecătorul de instrucție a examinat plângerea la 02 septembrie 2020, peste 21,5 termene legale,

contrar art.313 alin.(4) Cod procedură penală. Instanța de judecată a încălcat în mod flagrant termenul legal de examinare a plângerii și astfel, i-a fost violat dreptul la judecare în termen legal a plângerii din 29 ianuarie 2020. Odată ce art. 313 alin.(4) Cod de procedură penală stipulează obligația instanței naționale de a examina în termen de 10 zile o astfel de plângere, este și dreptul său de a-i fi examinată plângerea de instanța sesizată în termenul legal de cel mult 10 zile.

A afirmat reclamantul că prin încălcarea dreptului la examinare de către instanța de judecată națională a plângerii în cel mult 10 zile de la depunerea ei, i-au fost cauzate daune morale, deoarece o instanță națională este obligată să respecte drepturile oricărei persoane. Prin tergiversarea intenționată a examinării cauzei, Republica Moldova i-a violat dreptul garantat prevăzut la art.6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și de Protocoalele adiționale la Convenție. La fel, a fost încălcat și art.1 din Convenție și anume obligația generală a statului de a-i recunoaște oricărei persoane, aflate sub jurisdicția sa, drepturile și libertățile definite prin Convenție. De altfel, art. 41 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale îi garantează dreptul la o satisfacție echitabilă atunci când îi este violat un drept al său, garantat de Convenție și Protocoalele adiționale. Prevederile art.2 din Legea nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei stipulează despre repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil, indiferent de vinovăția instanței de judecată. Reparația prejudiciului se face de la bugetul de stat. Conform art. 1 alin.(2) al Legii nr.87 din 21 aprilie 2011, aplicarea prezentei legi se face prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului. Termenul de 10 zile stipulat în art.313 alin.(4) Cod de procedură penală, este echivalent cu un an de satisfacție echitabilă și conform practicii Curții Europene a Drepturilor Omului pentru încălcarea dreptului la judecare în termen legal a plângerii din 29 ianuarie 2020, reparație echitabilă a prejudiciului moral ar constitui suma de 645000 de lei.

Prin hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Nicolae Daniliuc a fost respinsă integral.

La 04 ianuarie 2021, Nicolae Daniliuc a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 04 decembrie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 06 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Nicolae Daniliuc și a fost menținută hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au reținut că contestarea către judecătorul de instrucție a unor acte procesuale emise de organul de urmărire penală, la speță o presupusă ordonanță de refuz în pornirea urmăririi penale în cadrul unui proces penal, reprezintă efectuarea de către acel judecător de instrucție a unui control judecătoresc asupra actelor emise de organul de urmărire penală în acest sens și nicidecum o finalitate a unei cauze, după cum rezultă din art.2 al Legii nr.87 din 21 aprilie 2011, care expres prevede că, dreptul la înaintarea unei acțiuni în baza Legii

enunțate o are, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

La fel, instanțele de judecată au reținut că, în materia pretinselor violări a duratei procedurilor penale, victimele, persoanele care au înaintat o sesizare, autorii și alte persoane participante în proces în afară de acuzat, (bănuț, învinuit, inculpat) nu pot pretinde încălcarea dreptului la durata nerezonabilă a procedurilor penale. Astfel, a concluzionat că pretențiile reclamantului în prezenta cauză civilă nici nu cad sub incidența Legii nr.87 din 21 aprilie 2011, întrucât nu se atestă existența unei cauze penale demarate la plângerea lui Nicolae Daniliuc și nici nu este confirmată calitatea sa procesuală, care i-ar permite formularea unei plângeri cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei, în materia pretinselor violări a duratei examinării plângerii, depusă în baza art. 313 din Codul de procedură penală, or, petiționarul care a înaintat o plângere nu poate pretinde la încălcarea dreptului și durata nerezonabilă de examinare a plângerii.

Instanța de apel a apreciat ca fiind irelevante argumentele apelantului cu privire la faptul că potrivit jurisprudenței CEDO, atât inculpatul cât și partea vătămată, au dreptul de a invoca și contesta termenul rezonabil de judecare a învinuirii, or, pe lângă faptul că în materia pretinselor încălcări a duratei procedurilor penale, parte civilă/victimele, persoanele care au înaintat o sesizare, martorii, alte persoane participante în proces, în afară de acuzat (bănuț, învinuit, inculpat), nu pot pretinde încălcarea dreptului la durata nerezonabilă a procedurilor penale, iar, drept urmare, în speță, Nicolae Daniliuc nu are calitate de bănuț, învinuit, nici inculpat, ceea ce în rezultat nu-i oferă acestui dreptul de a pretinde un prejudiciu cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil, este lesne de menționat articolul 6§1 din CEDO, care sub aspectul său penal, poate fi invocat numai de persoana față de care s-a înaintat o acuzație.

La data de 27 mai 2021, Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 06 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 04 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a respins apelul și a încercat să interpreteze în mod eronat și abuziv art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, iar în sensul art. 6 din Convenția situația din speță intră în sfera penalului.

Totodată, a menționat că a solicitat instanțelor de judecată națională constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen legal a plângerii din 26 noiembrie 2018 în ordinea art. 313 alin.(4) Cod de procedură penală, care prevede un termen concret de cel mult 10 zile de examinare a unei astfel de plângeri.

De asemenea, a indicat că un termen de 10 zile, stipulat în art. 313 alin.(4) Cod de procedură penală, este echivalent cu un an de satisfacție echitabilă conform practicii Curții Europene a Drepturilor Omului pentru încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a unei cereri. Conform practicii Curții Europene a Drepturilor Omului, o reparație echitabilă a prejudiciului moral pentru încălcarea dreptului la judecare în termen legal al plângerii ar constitui suma de 645000 de lei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 06 mai 2021.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa părților la data de 26 mai 2021 (f.d. 112-113).

Astfel, recursul declarat la 27 mai 2021, este în termen.

La data de 23 iulie 2021, copia recursului a fost expediată în adresa intimatului (f.d. 126), cu înștiințarea despre depunerea referinței, însă, intimatul nu și-a valorificat dreptul respectiv.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b<sup>1</sup>) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Nicolae Daniliuc nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Nicolae Daniliuc asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Nicolae Daniliuc ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Nicolae Daniliuc se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,  
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic